

ZAGINIONE OSADY W GOSTYŃSKIEM

Badacz dziejów osadnictwa wiejskiego w Gostyńskim (tzn. na obszarze powiatu gostyńskiego) napotyka na ciekawe zjawisko – charakterystyczne także dla innych regionów Wielkopolski – tzw. „zanikania” niektórych osad. Znajdujemy więc i tutaj przykłady osad rzeczywiście zaginionych, które zniknęły już z powierzchni ziemi (na skutek np. zniszczeń wojennych czy różnych klęsk żywiołowych) oraz osady włączone do pobliskich miejscowości. W prezentowanym zestawieniu, opracowanym na podstawie dostępnej literatury przedmiotu, podajemy wspomniane w tytule „zaginione osady”, dodając doń przypuszczalną lub rzeczywistą ich lokalizację przestrzenną, pierwsze i kolejne (lub ostatnie) wzmianki źródłowe potwierdzające datami rocznymi ich nazwy oraz – tam, gdzie było to możliwe do odtworzenia – dalsze losy tych osad.

Zastosowano w opisie następujące skróty: wzm. – osada wzmiankowana w źródle pisanym, zag. – osada zaginioną, liczba (np. 1326) oznacza datę roczną.

A oto samo zestawienie:

Adamowo (Jadamowo) – osada w pobliżu Pudliszek, wzm. 1414 jako własność rycerska, w 1426 już jako własność biskupia, zag. Z nazwy przed rokiem 1564, może włączona do miasta Krobia.

Badurowo (Badurkowo) – osada blisko Pudliszek, wzm. 1482, w 1580 było w tym miejscu już tylko pustkowie.

Bieńsko – osada, posiadłość klasztoru lubińskiego, między Gołą, Brzeziem i Łęką Wielką, wzm. 1407 i 1420, później zag. z nazwy.

Błonie – osada blisko Grodziska (od strony Żytowiecka), wzm. 1628-1630, później pewno połączona z Grodziskiem.

Bugaj – folwark na zachód od Chociszewie-Pępowa, wzm. 1748 i 1788, później może w tym miejscu powstał folwark Dąbie.

Chociszewice – (Chociszewice) – osada nad rzeczką Dąbrocznia, w pobliżu wsi Pępowa, wzm. 1414, później główny majątek klucza dóbr rycerskich, przyłączony do Pępowa 1904.

Długa Ulica – osada pod Poniecem, wzm. 1491, później może włączona do miasta Poniec.

Dryszpułowo – osada między Chumiętkami, Żychlewem a Żytowieckiem, wzm. 1414 i 1425, później zag. z nazwy.

Górzewo – osada wzm. 1561-1610, graniczyła z Pozegowem, później zapewne włączona do tej ostatniej miejscowości.

Hanczyn – osada pod Czajkowem, wzm. 1570, później zag. z nazwy.

Huty Kleparskie – osada na wschód od wsi Siedlec, odnotowana na mapie z 1834 roku, później na tym miejscu powstał folwark Elęcín k. Pępowa.

Konopacz – osada bliska Krzyżanek, od strony Chwałkowa i Potarzycy, przed XVII w. włączona pewnie do Krzyżanek.

Kostrzec – osada między miastem Borek a wsią Skokówko, wzm. 1627 i 1633, później zag., w nowszych czasach nazwą tą określano teren błot pod Borkiem.

Kościelskie (Kościelna Wieś) – niegdyś osada blisko Krobi, wzm. 1307, po roku 1580 włączona do tego miasta.

Krajewo – osada między Pudliszkami a Kuczyną, wzm. 1398, i 1544, w 1751 już połączona z Kuczyną.

Krzyżanowice – osada w pobliżu Krzyżanek, wzm. 1414, później pewnie połączyła się z tą wsią.

Kuszewo – osada na południowy zachód od Kunowa, wzm. w średniowieczu, później zag. z nazwy.

Lisie Góry – pierwotnie osada tuż pod miastem Borek, od strony południowo-zachodniej, wzm. w XV w., w nowszych czasach włączona do wsi Trzecianów.

Łagowiec – dawna nazwa folwarku Zabornia położonego na północny zachód od Godunowa, w 1764 wzm. też jako gościniec.

Łepkowo – osada w pobliżu Chociszewic-Pępowa, od strony Kobylina, wzm. 1628-1683, później zag. z nazwy.

Ługi – pierwotnie przysiółek, później gościniec przy drodze z Piasków do Smogorzewa, wzm. 1585, ostatni raz odnotowany na mapie z r. 1834.

Maczyno – osada na północny zachód Ponieca, wzm. w średniowieczu, później zag.

Marcelinowo – gościniec należący do wsi Niepart, wzm. 1791, w 1812 r. nabył go hr. M. Czarniecki – dziedzic Gogolewa i Niepartu, ze względu na niekorzystne położenie przeniesiony niebawem w pobliże folwarku Dębina, opustoszały w 1852 po śmierci na cholere zamieszkałych tam wówczas 12 Niemców.

Nakiel – osada między Krzekotowicami, Pasierbami i Krzyżankami, wzm. 1623-1624, później zag. z nazwy.

Organki – pierwotnie gościniec, później także folwark na południe od folwarku Łódź k. Bodzewa, zag. z nazwy.

Perzyska (Perzyce) – osada w pobliżu Domachowa, wzm. w latach 1682-1683, później zapewne włączona do tej ostatniej wsi.

Pokupie – osada w pobliżu Siedmiodrogowa, wzm. 1485, później zag. z nazwy.

Police – osada w pobliżu Ponieca, wzm. 1369, później zag.

Poliszowice – osada między Rokosowem a Pijanowicami, wzm. 1310, później zag. z nazwy.

Połukarsiec – osada w pobliżu Karca, wzm. 1432, później zag. z nazwy.

Posepsko – osada, niegdyś własność klasztoru lubińskiego, między Kosowem a Szczodrochowem, wzm. 1258, później zag. z nazwy.

Posice – osada między Pożegowem a Drzęczewem, wzm. 1337, później zag. z nazwy.

Rogierówko – w XIX w. leśniczówka przy szosie Borek-Dolsk w pobliżu Stumian, rozebrana ok. 1900 r.

Róża – (Biała Róża) – pierwotnie folwark należący do Krajewic, na południe od Gostynia, w miejscu gdzie szosa tworzy zakręt do Krobi; w XIX w. folwark zlikwidowano i utworzono w jego miejscu tzw. „szlaban”, przy którym pobierano opłatę za używanie szosy. W nowszych czasach budynki przy szlabanie rozebrano, ponieważ zasłaniały widok na szosę przy zakręcie.

Samborowice – osada w pobliżu Karca od strony Rokosowa, wzm. 1406 i 1411, później zag. z nazwy.

Schybe – osada na północny zachód od Ponieca, wzm. w średniowieczu, później zag. z nazwy.

Sławikowice – osada w pobliżu Karca, wzm. w latach 1310-1407, później zag. z nazwy.

Spajkowo – osada między Chociszewicami a Babkowicami, wzm. 1596, później zag. z nazwy.

Starkowiec – osada w pobliżu Osowa, wzm. 1266, później zag. z nazwy, w 1353 bagno na Osowie o tej nazwie.

Stołowo – osada na północny zachód od Borku, w XV i XVI w. wzm. jako własność dziedziców boreckich, w 1844 powstał zdaje się w jej miejsce folwark, włączony później do Skokowa.

Szarpatki – osada w pobliżu Krzekotowic, niegdyś siedziba rodowa Czasów i Wyskotów, w XVI w. własność dziedzica Gębic, w 1667 już opustoszała.

Świeborowice – osada w pobliżu Krobi, wzm. 1434, później zag. z nazwy.

Świniary – osada w pobliżu Krzekotowic, zag. przed 1584, ostało się uroczysko o tej nazwie.

Tobołowo (Siedlisko) – osada między Borkiem, Jeżewem i Trzecianowem, wzm. w latach 1395-1625, później zag., ostała się nazwa polna Tobołowskie Pola.

Tochaniec (Tochunka) – osada w pobliżu Wilkonic, wzm. 1547, później zag., ostała się nazwa łąki Tochunka nad rzeczką Dąbrocznia.

Turowy – osada pod Zdzieżem (Borek) od strony Bruczkowa, wzm. w latach 1581-1596, później zag., ostała się łąka o tej nazwie.

Wawin – gościniec między Chwałkowem, Rogowem i Skoraszewicami, wzm. 1510 i 1581, później zlikwidowany, zamieniony na dom dla komorników z majątku Chwałkowo; w XIX w. tą nazwą określano drogę z Chwałkowa do Skoraszewic.

Werbno – folwark na południe od Jeżewa, zlikwidowany na początku XX w.

Zaborze – osada między Kunowem a Tworzymirkami, wzm. 1434, później zag. z nazwy.

Zdzież – niegdyś osada tuż przy wsi Borek, w 1392 lokowana na prawie miejskim, w XV w. połączona w jeden organizm z miastem Borek.

Zgaliny – osada między Szelejewem, Zalesiem i Strzelcami Wielkimi, wzm. 1424, w 1531 już pustkowie.

Zimnowo – osada w pobliżu Domachowa, wzm. 1290, później zag. z nazwy.

Ziomek – gościniec na północ od Godunowa, wzm. 1784, później powstał w tym miejscu folwark Zabornia.

Zmysłowo – folwark na wschód od Strzelec Wielkich, wzm. 1750 i 1763, może włączony później do wsi Lipie.